

2014 m. gruodžio 17 d. pranešimas VIR

Šios dienos posėdyje Ekonomikos komitetas svarstė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (Nr. [XIIP-1802 ES](#)). Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Europos Komisijos pradėtą Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūrą. Pažeidimo procedūra pradėta dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių uosto žemės nuomą, nesuderinimo su Europos Sąjungos įsisteigimo laisvės taisyklėmis. Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo 24 straipsnyje nustatyta, kad „Kai pasibaigus uosto žemės nuomos sutarties terminui uosto žemę tokiais pat sąlygomis konkurso būdu pretenduoja išsinuomoti buvęs nuomininkas ir kiti asmenys, pirmumo teisę sudaryti naują uosto žemės nuomos sutartį turi buvęs tos uosto žemės nuomininkas, jeigu jis tvarkingai vykdė pagal uosto žemės nuomos sutartį prisiimtus įsipareigojimus“. Lietuvos Respublikos valdžios institucijų nuomone, esamas teisinis reguliavimas neprieštarauja Europos Sąjungos teisei, nes neįtvirtina besąlygiškos buvusio nuomininko pirmumo teisės ir aiškiai įvardija, kad buvęs uosto žemės nuomininkas į uosto žemės nuomą gali pretenduoti tik konkurso būdu, tai užtikrina konkurencinę, skaidrią ir nediskriminacinę žemės nuomos procedūrą ir atitinka Europos Sąjungos leistinus kriterijus nepažeidžiant įsisteigimo laisvės. Atsižvelgiant į tai, kad buvęs uosto žemės nuomininkas dalyvauja konkurse tomis pačiomis sąlygomis su kitais asmenimis, o jo tinkamas turėtų įsipareigojimų vykdymas yra vertinamas tik kaip vienas iš papildomų kriterijų, kuris, pažymėtina, taikomas ne pirminiame pasiūlymų vertinimo etape (tokiu būdu buvusiam žemės nuomininkui nesuteikiant išankstinio pranašumo kitų asmenų atžvilgiu), todėl nėra pagrindo teigti, kad įstatyme įtvirtinamas absoliutus buvusio uosto žemės nuomininko pranašumas kitų konkurso dalyvių atžvilgiu. Atkreiptinas dėmesys, kad įtvirtinta nuostata būtų taikoma tik išskirtiniais atvejais, nes, remiantis uosto direkcijos praktika, tokių situacijų, kuomet keli konkurso dalyviai pateikia vienodai gerus pasiūlymus, pasitaiko labai retai. Komisija, įvertinusi Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo 24 straipsnio nuostatas ir pateiktus paaiškinimus, ir toliau laikosi nuomonės, kad ginčijama nuostata lieka nepakeista ir Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo pakeitimas nevysiškai atspindi skaidrumo ir nediskriminavimo principus. Komisija mano, kad iš dalies pakeistomis Lietuvos teisės nuostatomis pažeidimas nenutrauktas, nes jos toliau suteikia pranašumą esamoms krovinių perkrovimo paslaugas teikiančioms įmonėms. Taip sudaromos kliūtys kitiems krovinių perkrovimo paslaugas teikiantiems subjektams, kurie norėtų įsisteigti Lietuvos uoste. Tokios ribojamosios nuostatos prilygsta įsisteigimo laisvės apribojimui. Komisija mano, kad Lietuva neįvykdė įsipareigojimų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 49 straipsnį. Įstatymo projektu siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo 24 straipsnį, t. y. panaikinti buvusiam uosto žemės nuomininkui pirmumo teisę sudaryti naują uosto žemės nuomos sutartį, netgi ir tuo atveju, jeigu jis tvarkingai vykdė pagal uosto žemės nuomos sutartį prisiimtus įsipareigojimus, ir užtikrinti, kad nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatyta analogiška pirmumo teisė.

Ekonomikos komitetas po svarstymo pritarė Komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

Priėmus įstatymo projektą (Nr. XIIP-1802) būtų tinkamai įgyvendintas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 49 straipsnio nuostatų taikymas Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisėje. Taip pat sudarytos vienodos sąlygos Lietuvos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių krovinių perkrovimo paslaugas teikiantiems subjektams įsisteigti Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste.

*Parengė Ekonomikos komiteto biuro patarėjas Darius Šaltmeris
tel. (8 5) 239 6757, el. p. Darius.Saltmeris@lrs.lt*